

"Post", 26. III '94

KULTUUR

Ameerika unistused "Estonia" teatris

"Estonia" teatris etenduvad alates 18. märtsist ameeriklasest koreograafi Robert Northi modernballetid "Blues", "Tütarlaps ja Surm" ja "Elu kui unistus". Balletid tõi "Estonia" lavale Robert Northi assistent Julian Moss, kes on Northi teoseid lavastanud üle kogu maailma. Repetiitoriks on Saima Kranig.

AMEERIKA HINGEVALUS

"Blues" koosneb 8 etüüdist. "Tegevuse" aluseks on võetud ameerika bluesid. Etüüdides, millest ballet on üles ehitatud (Funny Boy, Grazy Girl, River Shine, Going Home, Lights Out Boy, Lights Out Girl, Crying ja Boogie), on nähtamatute kähedahäälsed lauljate taustal kujutatud 30-aastaste Ameerika noorte elu (samahästi noorte elu ükskõik millisel aja-

järgul). Märksõnadeks võiksid olla rõõm, kurbus, hingevalu, armastus. Eriti sügava mulje jättis Tatjana Kilgase poolt tantsitud etüüd "Crying", mis tihkuse meeleheitel inimese hingevalu segamini püüetega end kokku võtta ja taluda.

IGAVIKU KUTSE

Teise lühiballeti muusika pärineb Franz Schubertilt, kes kirjutas oma keelpillikvarteti "Tütarlaps ja Surm" aastal 1824. Robert North on kasutanud ühe romantismiajastu suurima helilooja teost luues kõnele vahel. Kahe drastiliselt erineva kuju – hapra Tütarlapse ja jõulise Surma vahel areneb kummaline dialoog. Tütarlaps püüab meeleheitlikult varjuda Surma haarde eest. Tagajärjelt, jällegi mattub hallis kleidis kujuke (Tatjana

Voronina) musta rõivastatud noormehe (Andrus Kambre) käte alla. "Mine oma teed. Mine, sa sünge vikati mees. Ma olen veel noor. Nii et palun mine! Ja ära puutu mind!" kiunub viiul Tütarlapse

põgenemise saatel. Surm piirab Tütarlast müürina igast küljest: "Anna mulle käsi, sina kaunis ja hell neid! Ma tulen kui sõber ega soovi sulle halba. Ära karda. Ma pole paha. Sa võid sulnil magada minu

käte vahel."

Otsekui pakutaks näitsikule igavikku, väljapääsu segasest maailmast, mis on täis valu ja vananemist. Surm pole Lõpp, vaid Lunastus. Pärast kõhklusi ulatab Tütarlaps Surmale oma

käekese, ning must kuju matab halli.

ELU KUI UNENÄGU

Kolmas lühiballet "Elu kui unistus" aluseks on rokkmuusika. Muuhulgas võib kuulda Mike Oldfieldi, Sade'd ja Michael Jacksonit. "Elu kui unistus" võib võtta kui igapäevase elu mudelit: perekond, mis koosneb emast-isast, kahest tütre; üks tütardest on sisse võetud noormehest, kes papale eriti meeletajärgi pole, tütarlaps põgeneb akna kaudu peole, leiab sealt kellegi teise ja jätab endise boyfriendi piinlema, kuid – lõpp hea, kõik hea – noored leiavad teineteist taas.

"Eluunistuses" võib märgata kogu ühiskonna mikromudelit. Mike Oldfieldi "Killing Fieldsi" masinamüra meenutab monotoonne ragin meenutab kõike, mis on iga-

päevases elus absurdset, vägivaldset ja muul kombel inimloomust ahistavat. Meie ühiskonnas on palju inimesi, kes on vaenulikkust ja absurdsetki. Tänapäeval on inimene saanud omaenese leiutiste marionettnukku. Kiires, pidevalt muutuv elurütmis muutume kõiges pinnapealseks. "Armastus, mida kirjeldatakse paljudes šlaagrites ja lauludes, on kaunis idüll, õnnelik ja romantiline, mitte kurb, nagu romantismi ajastul. Tantsitakse hoopis põsk vastu põske ja vaid teineteise jaoks silmi omades. Aga kaasajal kestavad suhted vaid lühikest aega," on öelnud Robert North. Sade'i "Hang On To Your Love" kutsus üles jääma oma armastatu juurde.

MANONA HELK

Julian Moss proovib "Estonia" teatri balletitruppi. Foto: Harri Rospu